

ПОРТРЕТ

ТОМО ВЛАДИМИРСКИ

Онда када су Личеноски и Мартиноски завршавали Академију ликовне уметности, Томо Владимирски је почињао своје студије, у другој генерацији македонских сликара модерног сликарства. Било је то 1928. године. Тада је напустио врелу турску калдрму свог Скопља. Касније се, међутим, није више од ње растајао. У том амбијенту се родио, одрастао, живео и стварао. Преци сликара Томе Владимирског сишли су са висина Скопске Црне Горе приликом једног од оних „попуњавања“ Скопља македонским живљем који су Турци у неколико наврата покушали да истребе.

Владимирски је дисао ваздухом Скопља и Вардара и онда када је после завршене Уметничке школе и Академије у Београду, отишао на трогодишњу специјализацију код чешког мајстора-сликара Јакоба Обровског у Прагу. Тај дух своје лепе земље, града и реке пренеће и на своја рана платна која је приказао на првој самосталној изложби 1937. године у Прагу. У каталогу је, међутим, направио једну „неопростиву грешку“. Написао је, да, поред осталог, излаже и пејзаже из Македоније. Због тога, уместо подршке, тадашњи југословенски посланик у Прагу, позвао га је на саслушање зато што је написао да излаже неке пејзаже из земље која „не постоји“.

Тада је све било забрањено. И језик, и пејсаж, и име, и радост што палета може да наслика родну земљу. Али личне преокупације нису могле бити забрањене никаквим законима. И, као и неколико других, и сликар Томо Владимирски ће се одушевљавати и даље пејсажима своје Македоније, неуморно их преносити на платна која су у почетку била натопљена реализмом, да би касније прошла кроз фазу импресионизма и задржала се коначно на експресионизму.

Владимирски је створио једну од најбогатијих колекција слика старог Скопља, Скопље које је нестало, умрло да се никада више не роди. На његовој самосталној изложби прошле јесени видели смо неколико десетина слика са обала Вардара, а на предстојећој изложби приказаће нам око 200 платна старог Скопља. После те изложбе, Владимирски ће свакако изложити платна новог Скопља које је доживео такође на свој начин, као староседелац који некада ни у мањти није могао да замисли да ће његов град на Вардару овако изгледати. Један рецензент је рекао за Владимирског: „Његова сликарска реченица је кратка, обијена, јасна. Његова поезија — једноставна. Његов пут опредељен, но не и завршен у пењању“.

Као дугогодишњи сценограф Скопског театра, Владимирски је дао преко 30 сценографских решења за драме, опере и балетске представе. Приредио је 14 самосталних изложби и учествовао на свим колективним изложбама УЛУМ-а.

Ј. П.